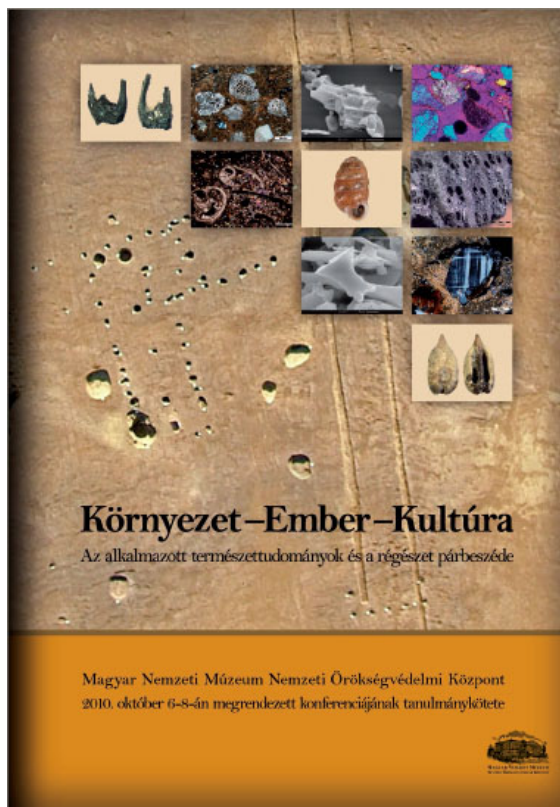

KÖZLEMÉNYEK

Könyvismertetés

Környezet – Ember – Kultúra: Az alkalmazott természettudományok és a régészet párbeszéde. Magyar Nemzeti Múzeum–Nemzeti Örökségvédelmi Központ 2010. október 6-8-án megrendezett konferenciájának tanulmánykötete

Szerkesztők: Kreiter Attila, Pető Ákos, Tugya Beáta

Budapest, 2012.

424 p.

A Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központja 2010. október 6-8-án rendhagyó konferenciát rendezett, a nemrégiben megjelent kötettel megegyező címmel. A rendezvény célja az volt, hogy lehetőséget teremtsen a természet- és környezettudományok, valamint a régészet szakembereinek az együttműködésre, párbeszédre. A konferencia kifejezett szándéka volt, hogy olyan előadásokon keresztül mutassa be a kapcsolódó tudományok együttes eredményeit, amelyekben a természet- és környezettudományos módszerekre régészeti interpretáció is épül. A konferencia sikerén felbuzdulva – amelyen több mint százhatvanan vettek részt hazai és határon túli intézményekből – készült el az a tanulmánykötet, amely a konferencián elhangzott előadások anyagát tartalmazza. A tanulmányok nem a természettudományok részletes metodikai

aspektusaira fókuszálnak, hanem olyan dolgozatok, amelyekbe a természettudományos módszerekre való építkezés eredményeképpen valósulhatott meg a régészeti elméletek és következtetések továbbgondolása, illetve egy-egy régészeti kérdéskör egyes elemeinek megválaszolása, szűkítése.

A konferencián elhangzott előadások közül 78 szerző 38 magyar nyelvű tanulmánya – angol absztrakttal – kapott helyet a kötetben.

A kiadvány keményborítós, színes illusztrációkkal gazdagon tarkított kötet. Már a borítója is sejteti, komplex tanulmányokra számíthat az olvasó. A szerzők és a szerkesztők törekedtek arra, hogy a régészet és a természettudományok valódi együttműködése révén szülessenek tanulmányok.

A konferencia struktúráját a kötet is követi: a tanulmányok szekciók szerint követik egymást. Minden fejezetet az adott tudományterület egy elismert képviselőjének bevezető, általános, kutatástörténettel foglalkozó írása nyit meg, bemutatva az adott diszciplína és a régészet kapcsolatának sikereit, mérföldköveit, valamint megfogalmazzák a célokat, lehetőségeket.

A bevezetők után, a szekciók témájának megfelelően, esettanulmányok mutatják be a különböző vizsgálati módszerek régészeti értelmezésben való használatát. Legtöbb cikket az Archeometria (15 db) és a Paleoökológia (12 db) fejezetek tartalmazzák. Jóval kevesebb, de nem kevésbé értékes írások születtek az Archeobotanika (4 db), Archeozoológia (4 db) és az Antropológia (3 db) szakterületéről, minden esetben a régészeti eredménnyel ötvözve.

A tanulmányok témái sokszínűek, változatosak, ezáltal minden olvasó találhat érdeklődésének, kutatási területének megfelelő szakcikket.

A tanulmánykötet első, Paleoökológia fejezetében olvashatunk egy alföldi kurgán régészeti és természettudományos vizsgálatáról; a bugaci régészeti feltárás felszínvizsgálatáról; Körös-vidéki településtörténeti változásokról. Továbbá a környezetváltozások és az urbanizáció kapcsolatáról Pécsen; a környezettörténeti kutatás jelenéről és jövőjéről; talaj-mikromorfológiai vékonyecsiszlatok régészeti alkalmazásairól; öskörnyezeti változásokról Harta környékén; alluviális löszös szigetek kora neolitikum hasznosításáról; a Maty-ér szerepéről és jelentőségéről; késő rézkori éghajlati és környezeti változásokról.

Archeobotanika tárgykörében megismerhetők kora vaskori fejedelmi sírok Archeobotanikai maradványai; késő római ételmaradványok, amelyek elkészítési módjára is fény derült; valamint

a késő avar kor növényhasznosítási és tájgazdálkodási potenciáljának értékelése is taglalásra kerül.

Az Archeozoológia Szekció tanulmányai között olvashatunk a dél-dunántúli gazdálkodás kora bronzkori jellegéről; a Tiszapolgár kultúra egy lelőhelyének régészeti és Archeozoológiai eredményeiről; valamint a szaru felhasználásának bizonyítékairól a szarmata korban.

Széles kutatási területéből adódóan az Archeometria Szekció tanulmányanyaga a legváltozatosabb. Ebben a fejezetben honfoglaláskori ezüstveretek vizsgálatáról; arany mirtuszkoszorúkról; kerámia-kőzettani kutatások lehetőségeiről; középső neolitikus festett kerámiák festékanyagának azonosításáról olvashat az érdeklődő. Tanulmány készült késő neolitikus kagylóékszerek származási helyének meghatározásáról; Árpád- és késő középkori építőanyagok archeometriai vizsgálatáról; bronz Venus szobor komplex vizsgálatáról; kárpátaljai obszidiánokról; a talajradaros felmérés és régészet együttműködéséről; és egy késő rézkori rituális

álarc keltezéséről. Képet kaphatunk a csillagászat szerepéről az ősrégészeti kutatásokban; Trier-i fekete bevonatos kerámiák pannóniai utánpótlásairól; kelta kerámiák vizsgálati eredményeiről; valamint újkőkori kerámiák archeometriai vizsgálatáról is.

A konferencia a kitűzött céljának maradéktalanul eleget tett: sikerült az interdiszciplináris gondolkodást, a közös munkát népszerűsíteni a régészet, a környezet- és természettudományok szakemberei között. Ezt bizonyítja ez az igényes és tartalmas kötet is.

A kötet teljes egészében elérhető a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központjának honlapján az alábbi címen:

<http://www.mnm-nok.gov.hu/kiadvanyok/konferenciakoetetek.html>

Tugya Beáta

*Magyar Nemzeti Múzeum
Nemzeti Örökségvédelmi Központ*